

Ulkomaalaisen sana suomen kielestä¹

Kun ulkomaalainen tekee tuttavuutta klassillisen suomen kielen kanssa, häntä ensi sijassa kiehtoo sen selvä ja sangen mutkaton lauserakenne. Sanat vievät ajatusta eteenpäin luonnollisella tavalla, vuoronsa mukaan, hypähtelemättä sinne tänne.

Mutta lieneekö suomi — varsinkin lakimiesten ja sanomalehtien kieli — menettämässä tuota selkeyttänsä? Mahdetaanko arvella, niin kuin monella taholla meillä Ruotsissa, että virastomainen koukerisuus antaa enemmän arvovaltaisuutta sanottavalle? Ovatko kansliakielen jäykät ja usein kömpelöt ilmaisutavat voittamassa alaa?

Asian valaisemiseksi vain yksi pikku esimerkki:

»Entisen vaimonsa taloon kuuluvassa metsämaassa olevasta torpasta laillisesti erotetun osan itäisen rajan

vieressä juoksevassa purossa tavattiin...»

Onko tämä enää suomea? Allekirjoittaneesta tuntuu, kuin olisi työnnetty muutama suomen sana pitkän, loogillisen konstikkaan sotkukoneen toiseen päähän ja sitten toisesta päästä suurella vaivalla nyhdetty esiin tämä epäsikiö.

Voidaan iloita siitä, että voimakasta pyrkimystä päinvastaiseen suuntaan on olemassa. Olen aikaisemmin saanut tilaisuuden julkisesti mainita professori KYÖSTI HAATAJAN esikuvallisesta kielenkäytöstä. Samat ansiopuolet näyttävät painaneen leimansa myös hänen taitavan oppilaansa EERO MANNERIN esitystapaan. Ja hovioikeuden presidentti Y. J. HAKULINEN on tietämäni mukaan sekä sanoin että teoin osoittautunut innokkaaksi ilmaisutavan

¹ Kiitän Virittäjän toimitusta siitä, että se on edellä olevasta korjannut kieliopilliset virheet.

selkeyden ja luontevuuden suosijaksi. Älköön näiden miesten ja heidän hengenheimolaisiensa harrastus suomalaisen lakikielen hyväksi olko turhaa — se on syrjästä tarkkailevan naapurimaan miehenkin toive.

Sanotaan, että maallikonkin mielipiteellä joskus voi olla arvoa. Hän saattaa tosin olla vailla kokemusta ja tietoja, mutta ehkä juuri siksi myös vailla ennakkoluuloja. Näin ajatellen olen rojhennut anoa tässä

kuuluisassa aikakauslehdessä tilaa tälle vaatimattomalle puheenvuorolle. Jos elettäni pidetään liian tungettelevana, sallittakoon minun mainita lieventävänä asianhaarana vaikuttimeni: toivo, että suomen kieli ei ole kadottava sitä kastehelmenkirkkauttaan ja havumetsänraikkauttaan, joka tekee sen lukemisen nautinnoksi ja jota vailla suomi ei olisi se mikä se on: yksi maailman kauneimpia kieliä.

F. J. B. ANDRÉN